خبر روز

معرفی قائم‌مقام معاون برون‌مرزی صداوسیما

احسان کاوه با حکم احمد نوروزی به عنوان قائم‌مقام معاون برون‌مرزی سازمان صداوسیما منصوب شد. به گزارش جام جم، در بخشی از این حکم آمده است: «از آنجا که به‌لطف خداوند، از تعهد، دانش حرفه‌ای و شناخت وافی از روندها و بایسته‌های صف و ستاد در عرصه فعالیت رسانه‌های بین‌المللی برخوردارید، به‌موجب این حکم به سمت قائم‌مقام معاون برون‌مرزی صداوسیما منصوب می‌شوید.»

نظارت بر انطباق عملکرد حوزه‌های ستادی و پشتیبانی با نیازها و مقتضیات سرمایه‌انسانی، بودجه و منابع مالی، طرح و برنامه‌ریزی و... معاونت؛ تسهیل بهره‌ورانه، اتخاذ رویه‌های هم‌افزا و رفع موانع و اصطکاک‌ها در مسیر حرکت حوزه صف؛ نظارت بر پیشبرد برنامه تحول ساختاری رادیوهای معاونت و راهبردهای تحولی در شبکه‌های تلویزیونی، نظارت بالادستی بر ساختار عملکرد دفاتر نمایندگی معاونت در خارج از کشور، ارتباط سازنده با بخش‌های درون‌سازمانی و تعامل با سازمان‌ها و نهادهای برون‌سازمانی به منظور ایفای مأموریت‌های کلان معاونت، نظارت بر حسن اجرای سازوکارهای انتصاب مدیران و ارزیابی عملکردها و نیزاداره شوراهای تخصصی مرتبط با برخی زمینه‌های فوق، از جمله مواردی است که انتظار می‌رود با حضور جناب‌عالی در این مسؤولیت خطیر پیگیری شود. لازم می‌دانم از مساعی برادر ارجمندم، جناب آقای مهدی مجتهد در این پست، کمال سپاس را به جا آورم و برای جناب‌عالی نیز از درگاه ایزد منان، موفقیت و سربلندی مسئلت کنم.»

گزارش روز

عناصر گم‌شده برنامه‌های گفت‌ومحور در گفت‌وگو با حسین سلطان‌محمدی

فرمول یک گفت‌وگوی جان‌دار

نوشین مجلسی
گروه رسانه

معمولا برنامه‌های تلویزیونی وقتی می‌خواهند سمت چالش بروند، اولین ساختاری که انتخاب می‌کنند، «گفت‌وگو» است. مجری در مقام پرسشگر، متناسب با سوژه، مقابل فردی پاسخگو از حوزه مورد نظر می‌نشیند و بحث را جلو می‌برد. حالا اگر مجری توانمند باشد دز چالش بالا می‌رود و مباحث داغ می‌شود و اگر چندان روحیه پرسشگری نداشته باشد، گفت‌وگو به خنثی‌ترین شکل ممکن و با کوهی از سؤال‌های پاسخ داده نشده تمام می‌شود. اما این تنها فرمول نیست که بسیاری از برنامه‌ها، اولین گزینه‌شان برای ساخت یک برنامه، گفت‌وگومحور بودن آن باشد. تعداد دیگری از برنامه‌ها با رسالت سرگرمی و اطلاع‌رسانی هم سراغ این ساختار می‌روند. این‌گونه برنامه‌ها در جدول پخش شبکه‌های مختلف رادیویی و تلویزیونی کم نیست. گفت‌وگو با سیاستمداران، اقتصاددانان، روان‌شناسان، هنرمندان و... گرچه لازم و در نوع خودش جذاب است اما کثرت آن می‌تواند مخاطبان را دل‌زده کند. به‌خصوص وقتی تعداد برنامه‌های گفت‌وگومحور که با اسلوب حرفه‌ای این سبک برنامه‌ها و پیروی از چارچوبی خلاقانه روی آنتن بروند، چندان زیاد نباشد. با بررسی پرسش‌های «چرا اولین گزینه برای برنامه‌سازان، ساخت برنامه‌های گفت‌وگومحور است؟ برای جذاب‌تر و متنوع‌تر شدن این برنامه‌ها چه باید کرد؟» با حسین سلطان‌محمدی، منتقد آثار تلویزیونی و سینما در این باره گپ زدیم.

نمایی از برنامه «خ به خ»

اولین انتخاب بسیاری از برنامه‌سازان برای روی آنتن فرستادن یک برنامه، اجرای آن به صورت گفت‌وگومحور است. عده‌ای می‌گویند ساده‌تر و کم‌هزینه‌تر بودن این نوع برنامه‌ها از دلایلی است که برنامه‌سازان را به سمت خود جذب می‌کند. به‌خصوص اگر برنامه‌ای قرار باشد با حضور چهره‌های مشهور روی آنتن برود، معمولا در قالب گپ و گفت با آنان برگزار می‌شود. حسین سلطان‌محمدی، منتقد کمبود زمان و گردش سریع سوژه‌ها را از دیگر دلایل این تمایل می‌شمارد. او در ادامه به خبرنگار جام جم می‌گوید: معمولا وقتی به شبکه‌های مختلف صداوسیما نگاه می‌کنیم، می‌بینیم تعداد برنامه‌هایی که چند نفر مقابل هم نشستند و درباره موضوعی که مشخص شده حرف می‌زنند، زیاد است.

او ادامه می‌دهد: به دلایلی که عنوان شد این برنامه‌ها زیاد شده است. البته وقتی این تعداد از میزانی بگذرد، اجرایش نوعی سهل‌انگاری در برنامه‌سازی تعبیر می‌شود. مجری می‌آید، موضوع طرح می‌شود و تندتند با مهمان حرف می‌زند و می‌رود. در آخر هم می‌گوید اگر می‌خواهید با ما تماس بگیرید روش‌های ارتباطی ما، چنین و چنان است اما تا به حال کمتر دیدیم اگر مخاطبان واکنش نشان دهند نظر آنها چطور در برنامه اعمال می‌شود؟ ضمن این‌که لازم است برای ایجاد تغییر و مشابه‌نبودن این برنامه‌ها از تنوع و برش‌های تصویری هم استفاده شود. همان‌طور که گفتم نخستین دلیلی که به ذهن می‌رسد این است که هزینه تولید این برنامه‌ها بسیار پایین است.

چاشنی تصویر برای گفت‌وگو

حالا که برنامه‌ها به این سمت رفته‌اند باید دید چطور می‌توان جذابیت و تنوع آنها را بیشتر کرد؟ سلطان‌محمدی عنوان می‌کند: قطعا باید کار تصویری به آن افزوده شود. این کار باید به صورت گسترده و مرتبط با مهمان و سوژه تعریف شده باشد. بعد هم باید موضوعی انتخاب شود که شنونده و بیننده درک درستی از آن داشته باشد. این منتقد درباره اهمیت زمان پخش برای دیده‌شدن برنامه هم می‌گوید: البته زمان پخش هم مهم است. چند شب پیش گفتند یکی از وزرا به تلویزیون می‌آید تا درباره دهک‌بندی پرداخت یارانه توضیح دهد اما ساعتی که این برنامه پخش شد خیلی منطقی نبود. باید در قرار دادن برنامه گفت‌وگومحور در جدول پخش به گونه‌ای عمل کنیم که دیده شود. او می‌افزاید: پس جذب مخاطب بیشتر برای این‌گونه برنامه‌ها نیازمند جذابیت و اهمیت سوژه بحث و طرح مباحثی است که مخاطب به آن دلبستگی و برایش دغدغه دارد. افزودن تصویرسازی، همچنین پخش زنده صدای مخاطبی که روی خط صحبت می‌کند راهگشاست. در این صورت مخاطبان برنامه‌ها را بیشتر دنبال می‌کنند و می‌بینند چند نفر به نمایندگی از آنها درباره دغدغه‌هایشان صحبت کرده‌اند.

برای شنیدن بخشی از مصاحبه کیوآرکد را اسکن کنید

یکی از جذابیت‌های این‌دست برنامه‌ها، ایجاد فضای چالشی متناسب با سوژه است. سلطان‌محمدی اضافه می‌کند: در این شکل برنامه‌ها گفت‌وگوهای پینگ‌پنگی جذابیت بیشتری ایجاد می‌کند تا این‌که مجری متکلم‌وحده باشد یا فقط یک پرسش کوتاه را مطرح کند و مهمانی که دعوت شده به‌صورت مبسوط حرف بزند.

او بیان می‌کند: بحث باید قابلیت به چالش کشیدن و حساس‌کردن بیننده به موضوع و جذب او برای نشستن پای برنامه را داشته باشد. اگر این نکات رعایت شود؛ برنامه‌های گفت‌وگومحوری که در ساعات مختلف نگاه می‌کنیم و کمتر تنوعی در آنها می‌بینیم، کیفیت بهتری پیدا می‌کنند.

سوژه روز، اعمال نظر مخاطبان، مصاحبه پینگ‌پنگی بهره بردن از بخش‌های تصویری متنوع — عناصر جذابیت برنامه‌های گفت‌وگو محور

تحمل مهمانان برای به چالش کشیده شدن وسعت نگاه برنامه‌سازان — بسترهای لازم برنامه‌های گفت‌وگو محور

مجری با اعتماد به نفس و اجرای چالشی

نقش مجری در هرچه جذاب‌تر شدن این برنامه‌ها حائز اهمیت است. از سلطان‌محمدی می‌پرسیم مجریان ما تا چه اندازه توانایی اجراهای متفاوت، چالشی و پرسشگری را دارند؟ او پاسخ می‌دهد: مجری‌هایی داریم که بتوانند خوب اجرا کنند ولی فراتر از مجری‌ها باید روی این نکته بحث کنیم که کارگردان برنامه و کسی که در اتاق فرمان نشسته است و مدام در گوش مجری پیام می‌دهد و نمی‌گذارد بحث چالشی شود، باید تغییر نگرش دهد. مهمان‌ها هم باید آمادگی به چالش کشیده شدن را داشته باشند. اگر مهمان حوصله نداشته باشد و تهیه‌کننده، ناظر پخش و کارگردان مرتب در گوشی به مجری اشاره کنند که فلان نکته گفته شود یا نشود، جذابیت و چالشی بودن برنامه کم می‌شود. همچنین موجب می‌شود مجری کنترلش را روی سوژه از دست بدهد. برای مثال برخی از مجریان شبکه خبر به قدری مسلط هستند و در عین حال ضوابط و اصول پرسشگری را به خوبی رعایت می‌کنند که لازم نیست کسی به آنها بگوید چه بکن و چه نکن. اما بعضی مجریان دیگر در برنامه‌هایی حتی با سوژه‌های سبک‌تر، مرتب از طریق گوشی مدیریت می‌شوند. هر مجری از طرف تهیه‌کننده و کارگردان اجازه ورود به چالش را پیدا نکرده است تا بتواند با اعتماد به نفس بالا و بدون اعتنا به نکاتی که در گوشی مطرح می‌شود، کارش را انجام دهد.

او ادامه می‌دهد: گرفتار این انگاره غلط نشویم که می‌گوید مجری فقط باید اجرا کند و نباید نظر کارشناسی بدهد. برخی می‌گویند چرا فلان مجری در گفت‌وگو با کارشناس از خودش نظر سیاسی، ورزشی یا... می‌دهد؟ او فقط باید از روی سؤالی که برایش نوشتند، بخواند. این تصور غلطی است چون هرکسی می‌تواند از روی متن بخواند. مجری فقط گرداننده بحث نیست.

این منتقد درباره لزوم بالا رفتن آستانه تحمل مهمانان و مصاحبه‌شوندگان هم عنوان می‌کند: دیدیم در برخی برنامه‌ها که مهمان به چالش کشیده می‌شود، مجری بعدش از سوی اطرافیان و موافقان مهمان که رسانه‌ای در اختیار دارند مورد هجمه قرار می‌گیرد. آنها می‌گویند مجری حق ندارد این‌طور صحبت کند. متاسفانه تصور می‌کنند مجری ربات است که باید هر چه را تهیه‌کننده می‌گوید، طوطی‌وار اجرا کند. در صورتی که مجری انسان است. انسان می‌تواند روش پرسشگری را متناسب با توانش انتخاب کند. حتی به عنوان کسی که تا اندازه‌ای به موضوع احاطه دارد وارد بحث کارشناسی شود و ماجرا را دقیق باز کند.

درنگ

موفق‌ها

انتخاب موضوع، نحوه ارائه سوژه و تبحر مجری باعث می‌شود که برخی برنامه‌های گفت‌وگومحور در دنیا جزو محبوب‌ترین‌ها باشند و حتی جنبه بین‌المللی پیدا کنند. سلطان‌محمدی درباره نزدیک شدن نمونه‌های ایرانی به سطح آثار موفق می‌گوید: ما هم در ایران مواردی داریم که موفق بودند. مثلا بعضی از برنامه‌های شبکه افق و گفت‌وگوهای خبری شبکه خبر جزو موفق‌ها هستند که مجریان آنها بحث را فعال و زنده نگه می‌دارند. حتی بحث‌هایی در شبکه افق داشتیم که مخاطبان انتظار حضور برخی مهمانان سرشناس در آنها را نداشتند و تعجب می‌کردند که فلان شخصیت دعوت را پذیرفته و در برنامه حاضر شده است. این هم یکی از جذابیت‌هاست که برنامه‌های گفت‌وگومحور را پویا و تماشایی می‌کند.

کمدی ماندگار

چرا قیمه‌ها رو می‌ریزی توی ماستا؟

زهره شریفیان
گروه رسانه

همان‌طور که رمضان‌های گذشته حال‌وهوای دیگری داشت گویی سریال‌های رمضانی آن زمان هم بیشتر در ذهن مخاطبان مانده است. نمونه‌اش «خانه‌به‌دوش» و ماجراهای خانواده آقاماشاءا... که هنوز می‌توان با آن ارتباط برقرار کرد و البته خندید. خنده‌هایی که با تماشای سکانس‌های این سریال بیشتر به تلخند می‌ماند، چراکه دردهای آقاماشاءا... یکی دوتا نبود. اوضاع مالی‌اش تعریفی نداشت؛ خیلی وقت‌ها جلوی بچه‌هایش شرمنده بود و از طرف دیگر، پیداشدن سروکله باجناق متمولش او را بیش از پیش تحت فشار قرار می‌داد.

یکی از سکانس‌های بامزه این مجموعه که هنوز در شبکه‌های اجتماعی دست‌به‌دست می‌شود و دیالوگ نامفهوم و البته کنایه‌آمیز «چرا قیمه‌ها رو می‌ریزی توی ماستا؟» از این سکانس در موقعیت‌های مختلف به زبان مردم می‌آید، مربوط به غذاخوردن خانواده ماشاءا... دور یک سفره است. بچه‌ها، مخصوصا پسر خانواده، علی با بازی علی صادقی مشتاقند پدر هرچه زودتر به سفر مالزی برود و دست پر بازگردد. از طرف دیگر علی، مبهوت زندگی پرزرق‌وبرق شوهرخاله است و دوست دارد با دختر او ازدواج کند. او در افکار خود درباره آرزوهایش غرق است و همین گیجی، لحظه بانمکی را میان پدر و پسر ایجاد می‌کند که با تکرار چندباره دیالوگ مطرح‌شده، خنده بر لب بینندگان می‌آورد و از طرفی می‌تواند هرکسی را که تجربه زیستن در طبقه آقاماشاءا... را دارد و گاهی آهی از سر لمس نابرابری کشیده است با خود همراه کند.

برای تماشای این سکانس کیوآرکد را اسکن کنید

خبر

بزرگداشت خیام در «دفتر بهار»

تعدادی از بزرگان فرهنگ و ادب در تقویم، روزی را برای خود دارند. روزی که به گرامیداشت آنان اختصاص دارد و رسانه‌های مختلف سعی می‌کنند با محوریت آنان برنامه‌سازی کنند. رادیوصبا هم برای گرامیداشت روز حکیم عمر خیام در برنامه ادبی «دفتر بهار» به این شاعر می‌پردازد.

دفتر بهار، عنوان یکی از برنامه‌های ادبی این شبکه است که شعار «تجلی بهار در ادبیات فارسی»، شعرخوانی و روایت داستان‌ها و متون ادبی با موضوع بهار را در دستورکار دارد.

این برنامه امروز به مناسبت روز بزرگداشت حکیم عمر خیام با موضوع شعرهای «سرزمین من» راهی آنتن می‌شود.

خیام، در سراسر جهان شناخته‌شده است ولی اگر بخواهیم کوتاه از او بگوییم: ابوالفتح‌الدین عمر بن ابراهیم نیشابوری، مشهور به خیام، از برجسته‌ترین حکما و ریاضیدانان جهان اسلام در سال ۳۲۹ هجری قمری در نیشابور دیده به جهان گشود.

وی پس از طی تحصیلات در حوزه‌های مختلف، در رشته ریاضیات و نجوم تبحر خاصی یافت و شیوه‌های خاصی را در حل مسائل مختلف ابداع کرد. حکیم عمر خیام به‌دلیل تبحر و دانش عظیمی که در این دو علم به‌دست‌آورده بود، ملکشاه سلجوقی او را به سوی دربار فراخواند و بر صدر نشاند. در این برنامه رادیویی، امیرحسین مدرس با لحن دلنشین، اشعاری از عمر خیام تقدیم مخاطبان می‌کند و به روایت داستان‌های زیبای بهاری می‌پردازد. دفتربهار هرروز از شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۱۳ و ۳۰ دقیقه به تهیه‌کنندگی مژگان فرزین و اجرای امیرحسین مدرس راهی آنتن صبا می‌شود.

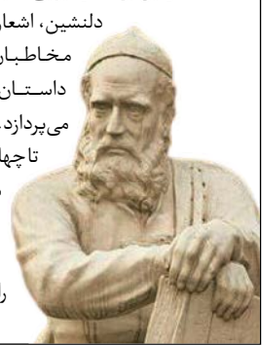

روی موج

حس خوب با «سلام زندگی»

صمیمیت و علاقه‌مندی بین زوجین از مباحثی است که در شبکه‌های رادیویی و تلویزیونی مورد توجه قرار می‌گیرد و برنامه‌های متنوعی در این باره تولید و روانه آنتن می‌شود. حال برنامه «سلام زندگی» در رادیومعارف، موضوع اهمیت صمیمیت و علاقه‌مندی بین زوجین را بازگو می‌کند. این برنامه با موضوع راه رسیدن به حس خوب در زندگی روی آنتن می‌رود که به همت گروه فرهنگ و جامعه طراحی و تولید می‌شود. این برنامه رادیویی راه‌های ترغیب به ازدواج و فرزندآوری را بازگو می‌کند. برنامه سلام زندگی به تهیه‌کنندگی سیده منیره موسوی و اجرای محبوبه شیرعلی سه‌شنبه تا پنجشنبه ساعت ۱۰ از رادیومعارف روی آنتن می‌رود.

همچنین برنامه «روایت کتاب» در رادیومعارف به بازخوانی یک اثر حماسی برای نوجوانان می‌پردازد. این برنامه با معرفی کتاب «حماسه‌های پهلوانی» مهمان مخاطبان خود در هفته جاری می‌شود. این کتاب یک اثر حماسی برای نوجوانان است که در آن شخصیت‌های حماسی ۲۰۰ سال اخیر به شیوه داستانی معرفی شده‌اند. برنامه روایت کتاب به تهیه‌کنندگی حسن توکلی‌زاده هر روز ساعت ۱۲ از رادیومعارف پخش می‌شود. روایت کتاب برنامه‌ای است که در آن از رمان‌ها و خاطرات، اقتباس و در ساختار روایی - نمایشی تولید می‌شود.

گپ

قصه‌ای از جدال خان‌ها

سریال تلویزیونی «جشن سربرون» مراحل صداگذاری را پشت سر می‌گذارد

فاطمه عودباشی
گروه رسانه

جشن سربرون چیست؟ جشن سربرون، جشنی است که پس از پایان بافت قالی برگزار می‌شود به این صورت که قالی را از بالای دار می‌برند و به اصطلاح می‌گویند سر قالی را می‌بریم. حال ممکن است برای مخاطبان جام‌جم این سؤال پیش بیاید که چرا در این باره گفته‌ایم. «جشن سربرون» نام یک سریال تلویزیونی است که مراحل تولید را پشت سر می‌گذرد. داستان این سریال هم از این قرار است که بهادر، کدخدای ایل پوسان با کدخدای طایفه همسایه، سرخو رقابت و مخالفتی دیرینه دارد. مدتی است آتش کینه‌ها خاموش شده تا این‌که سرخو با اعتماد به‌نفس به خواستگاری جهان‌پسند، دختر کم سن و سال بهادر می‌آید. غافل از این‌که قرار است مدتی بعد جهان‌پسند به عقد پسرعمویش درآید. بهادر قاطعانه با این وصلت مخالفت و زخم‌های کهنه سر باز می‌کند. هر دو طایفه از کدخدای خود حمایت می‌کنند. درگیری ابعاد بزرگ‌تری می‌یابد و بهادر تلاش بزرگی را آغاز می‌کند. این سریال تلویزیونی به کارگردانی مجتبی راعی و تهیه‌کنندگی حسن نجاریان این روزها در مرحله صداگذاری، ساخت موسیقی، ویژوآل افکت و تصحیح رنگ است. در این سریال هنرمندانی همچون حسین محجوب، لاله اسکندری، قاسم زارع، داریوش کاردان و... بازی می‌کنند. دو نفر از بازیگران سریال درباره نقش‌های‌شان گفتند.

بی‌بی کتایون؛ زنی دانا در ایل

لاله اسکندری، بازیگر نقش محوری سریال جشن سربرون است. این هنرمند در طول این سال‌ها نقش‌های مختلفی را در آثار اجتماعی، ملودرام، دفاع مقدس و... تجربه کرده و از دیگر سریال‌های تلویزیونی او می‌توان به مشق عشق، رسم عاشقی، رقص پرواز، در چشم باد، دولت مخفی، اولین انتخاب، بی‌قرار و تعطیلات رویایی اشاره کرد. این هنرمند با اشاره به حضورش در این سریال بیان کرد: سریال جشن سربرون به دوران مشروطه و قاجار می‌پردازد. بخش مهمی از سریال به عشایر اختصاص دارد. البته ایل خاصی مد نظر نیست بلکه یک ایل فرضی در نظر گرفته شده است اما به آداب و رسوم ایلیاتی‌ها توجه می‌کنیم. باید به عشایر و زندگی و آداب و رسوم آنها پرداخت، زیرا رو به فراموشی است. سریال جشن سربرون در قالب قصه قشنگ و ساده به این ماجرا می‌پردازد. من هم نقش بی‌بی کتایون را بازی می‌کنم که یک زن دانا در ایل است. او یک زن قوی است که همسرش خان است. هرجا که همسرش با تردید روبه‌رو می‌شود، بی‌بی کتایون وارد عمل می‌شود.

دوباره خان شدم

یکی از خان‌های قصه را حسن زارع بازی می‌کند. به گفته او این سریال داستان روابط چند خان را در دوران مشروطه روایت می‌کند. وی در این باره عنوان کرد: این سریال چهار پنج خان دارد که هرکدام مربوط به یک ولایت است که یکی از آنها من هستم. در طول این سال‌ها که فعالیت می‌کنم، فرصتی برایم مهیا نشده بود تا با آقای راعی همکاری کنم. خوشحالم این همکاری بالاخره اتفاق افتاد چون بسیار کارگردان خوبی است.

حسن زارع درباره این‌که تا چه میزان با وقایع تاریخ آن دوران پیش از سریال آشنایی داشته، گفت: من درباره دوران مشروطه مطالعه داشتم. یک سریال هم مرتبط با این دوران بازی کرده بودم به نام «روزهای به‌یاد ماندنی» که در آن سریال هم نقش خان را داشتم. به هرحال بازی در چنین نقش‌هایی برای بازیگران جالب است.